

VÝCHOZÍ POZICE 12. 3. - 15. 4. 2015

TZ Výchozí pozice 2

Název: **Výchozí pozice**

Místo: **Armaturka – Galerie Emila Filly v Ústí nad Labem**

Termín: **12. 3. až 15. 4. 2015**

Vernisáž ve středu 11. 3. 2015 v 18 hodin

Autor projektu: **Romana Veselá**

Kurátoři: **Lenka Sýkorová & Romana Veselá, Karina Kottová, Jan Krtička**

Vystavující umělci: Jakub Cabalka & Jakub Červenka, Aleš Čermák, Petr Dub, Kristýna Fuksová, Markéta Jáchimová, Aleš Loziak, Petr Malina, Libor Novotný, Natalie Perkof, Jan Pfeiffer, Michaela Spružinová, Johana Střížková, Viktor Valášek

Výchozí pozice – Pohledy kurátorů

I.

Pro první díl výstavy otevírající projekt, který má znovu promýšlet, znejišťovat, zpochybňovat, a tím otevírat diskuzi nad pozicí kurátora, byl zvolen jednoduchý klíč: vybrat díla, která toto dělají sama se sebou, s uměním či zvoleným médiem.

Můj kurátorský výběr děl a umělců je spjatý s mým profesním zájmem o místo, krajinu a prostředí. Výstavu pomyslně i fakticky otevírá dílo **Petra Maliny**, který se dlouhodobě věnuje malbě osob v galerijním prostředí. **Jakub Cabalka s Jakubem Červenkou** několik let zkoumají meze fotografického obrazu a Aleš Loziak se zabývá možnostmi fotografické prezentace. V dílech se ono zkoumání zobrazení a nové promýšlení objevuje u *Krajiny* **Kristýny Fuksové**, která nám prostřednictvím svých kreseb představuje krajinu jako fragment. Vždy vidíme pouze její detail, kus lesa, či kopec, ale skutečnou velikost, hloubku a tvar tušíme pouze na základě naší zkušenosti. Proces malby v případě obrazu *Mount Tacoma* začíná pro **Viktora Valáška** výstupem na zmíněný vrchol a **Libor Novotný** stírá v díle *Komponent* hranice mezi technikou a přírodou. Nejtěžší úkol měla **Michaela Spružinová**. Pro výstavu bylo vybráno dílo *Zvětšenina* vzniklé jako site-specific projekt pro venkovní galerii Deska a konkrétně se vztahující k jejímu bezprostřednímu okolí. Dílo se zabývá osobní a kolektivní historií. Michaela jej musela přetvořit pro prezentaci do white cube prostoru Fillovky.

Romana Veselá

II.

Z mého kurátorského výběru je na výstavě zastoupen **Jan Pfeiffer** s instalací *Některé věci unikají* (2012), ve které autor odkazuje k linii a demonstruje ji v médiích kresby, objektu, fotografie a videa. **Petr Dub** s dílem *Bollywood* (2013) vytváří revizi závěsného obrazu. **Markéta Jáchimová** s objektem *Falus* (2010-14) pracuje se sochou, která je na hraně objektu, designu až muzeálního artefaktu. **Aleš Čermák** s projektem *Občan a věc* (2014) prezentuje audio záznam. Zde se můžeme ptát, kde jsou hranice mezi výtvarným uměním, performance a rozhlasovou hrou. **Johana Střížkova** videy s názvy *7, 47, 73* (2010–11) demonstruje své tělo jako bezpohlavní universu a **Natalie Perkof** se instalací *Emocionéra* (2013) dotýká problematiky propojení malby s prostorovým myšlením. Její site-specific instalace vytváří pomyslný rám pro malířské objekty.

Jedná se mi o zpochybnění jistoty, že existuje jen jedna pravda a jedna interpretace a že jí lze nebo nelze takto předávat dál a vytvářet skoro až mýtus k vystaveným dílům a kurátorským konceptům. Výstava *Výchozí pozice* vyzdvihuje a popírá současné tendence v tvorbě a kurátorství.

Lenka Sýkorová

III.

A jaká je moje pozice v této kurátorsko-umělecké konstelaci? Určitě ne výchozí. Přicházím již k hotové výstavě, kterou mám nějakým způsobem zprostředkovat publiku. V tradičních hierarchiích dnes již stárnoucích přístupů k institucionální prezentaci umění jsem tedy lektor. Nebo spíše lektorův sen: nabyla jsem totiž pro tuto roli nevídanou svobodu výstavu podle svého uvážení přeskupit či pozměnit tak, abych vytvořila pro návštěvníky novou interpretaci. Hraju tedy s již rozdanými kartami, ale mohu je míchat, jak si přeju, mohu kteroukoli promyšleně nebo i jen tak z rozmaru vyhodit, nahradit jinou, nebo klidně rozstříhnout na dvě poloviny. Tentokrát nejsem kurátor, který musí i k největším experimentům přistupovat s veškerou odpovědností a profesionalitou. Jsem lektorův sen, který v „noci v muzeu“ může získat dosti surrealistické kontury. Můžu být tak trochu šotkem: dekonstrukce kurátorské praxe, ke které jsem byla vybídnuta, může probíhat i lehce nečestnými způsoby.

Na druhé straně jsem stále přes den kurátor, který má respekt jak k vystavujícím umělcům, tak k tvůrkyním koncepcí této výstavy. Přes den. Byli jste někdy ve výstavě, když se zavřela, pozhasínala se světla, vypnuly projektory? Zůstala tam její původní aura? Nakonec jsou to jenom věci, tak nějak visící na zdech či umístěné v prostoru. Technologické obrazy a zvuky zastupuje spící projektor nebo mp3 přehrávač. Kinetická díla se nehýbají. Je to spíše naopak, než v tom béčkovém hollywoodském filmu, kde se po muzeu v noci proháněli zkostnatělí dinosauři. Pokud jste v galerii v noci sami, jediný, kdo se hýbe, jste vy a možná trocha světla, která sem dopadá v rytmu reflektorů aut projíždějících venku po ulici. Aura výstavy při denním světle se stává svým opakem, je méně jasná, umožňuje podivnější interpretace. Pak se můžete klidně stát hravým a možná i trochu zlomyslným skřítkem, který s kartami zamíchá poněkud nečekaně. Když se do galerie zavřu v noci, povede se mi to?

Karina Kottová

IV.

V základu výstavy třinácti autorek a autorů *Výchozí pozice*, jejíž koncepci připravily Romana Veselá s Lenkou Sýkorovou, je dvojí proměna. Poprvé do výstavy svým způsobem zasáhne Karina Kottová, kurátorka zabývající se mimo jiné zprostředkování současného výtvarného umění, a poté v závěrečné části do instalace vstoupím já. Otázka pro mě jako kurátora zní: jak nově sestavit a interpretovat probíhající výstavu koncipovanou někým jiným na základě pojetí, jež mu není vlastní. Romana Veselá s Lenkou Sýkorovou rozběhly výstavu, v níž se pokouší sledovat, jak se proměňuje význam uměleckého díla pokud je vystaveno různým kurátorským přístupům. Změní se význam výstavy, ba co víc jednotlivých děl, pokud do původní koncepce, s níž původně přišly, zasáhne někdo jiný? A co se stane, když do galerijní instalace v průběhu jejího trvání pustí umělce se specifickou výstavní zkušeností, řeknou mu, ať se chová jako kurátor a nechají mu volnou ruku? Možná neudělá nic, možná pouze okomentuje svou pozici, třeba výstavu přeskupí, a nebo ji úplně zavře.

Ačkoliv Jan Krτίčka působí především jako výtvarný umělec, má za sebou několik výstavních projektů, jež vyhraněně koncipoval na pomezí mezi kurátorstvím a uměleckou apropiací. Jako příklad je možné uvést výstavu Dokumentace realizovanou v roce 2012 v Galerii NF v Ústí nad Labem, kde vystavil fotografie zachycující performance Jana Mlčocha, Tomáše Rullera, Vladimíra Havlíka, Miloše Šejna a Jiřího Kovandy vytištěné do sérií jak je našel a zobrazil internetový vyhledávač Google. V roce 2014 pak pro pražskou galerii Karlin Studios spolu s Janem Proškem připravil zvukovou instalaci prezentující patnáct performancí českých akčních umělců formou jejich vlastního vyprávění. Zmíněné projekty vycházely především z jeho zájmu o možnosti záznamu akčního umění a jeho zpětné prezentace.

V aktuálním projektu v Galerii Emila Filly se pokusím vytvořit vlastní významový klíč k cizí výstavě a způsob svého uvažování nad ní nabídnout divákům.

Jan Krτίčka

Doprovodný program výstavy *Výchozí pozice* naleznete na stránkách **armaturka-usti.cz**

Galerie Emila Filly – Armaturka Fakulty umění a designu
Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Jateční 1588/49, 400 01 Ústí nad Labem

GPS: 50.662154, 14.007554
Spojení bus č. 9, 17, 27 – zastávka Sigma / Tesla

Otevřeno: út–pá 10–18 hodin, so 13–17 hodin

Výstava je realizovaná v rámci projektu *Pozice kurátor* s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky a Interní grantové agentury Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Výstavní a doprovodný program Armaturky a Galerie Emila Filly na rok 2015 podpořily instituce: Ministerstvo kultury České republiky, Fakulta umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Město Ústí nad Labem.